

Feija Grönfors

Kerron tämän 90-vuotistaipaleen oman elämäni kautta

Lapsuus

Kun muutimme Kiuruvedelle Porttilaan 1928, olin kaksi vuotta vanha. Meitä oli isä-Santeri, äiti-Aliina, Vihtori –veli ja Miranda –sisko.

Isä teki talokauppoja. Oulaisissa myytiin talomme, jossa oli 13 huonetta. Sieltä tultiin tänne Kiuruvedelle, jonne Isä rakennutti Porttila –nimisen talon.

Suurin osa Suomen kaaleista tuohon aikaan kiersi, koska ei ollut kotia, mihin asettuivat. Meillä oli aina kaikki lattiat täynnä kaaleita, jotka tulivat meille, kuka pitkäksi aikaa, kuka lyhemmäksi ajaksi.

Kun olin kuusivuotias, isä kuoli hevosenpotkuun kaatuessaan jäätikölle.

Meitä jäi äiti, Viki 8 v., Miranda 3 v. ja minä 6 v. Äiti –Aliina opetti meidät tekemään työtä yhdessä hänen kanssaan. Oltiin vähän aikaa siinä Porttilassa, mutta sitten lähdettiin Parikkalaan Viki-enon luokse, jossa aloitimme koulunkäynnin.

Muistan erään jouluyön sieltä; oltiin Mirannan kanssa kaajeitten luona kortteeria, käytiin siellä koulua ja odotettiin kovasti, että äiti ja Viki tulevat sinne. Sitten heidän tultuaan riemua riitti, joulujuhla oli parhaillaan menossa, kun pukki saapui lahjoineen, ja minä iloriemuissani tuikkasin raketin joulupukkia kohden ja voi kauheata, joulupukin parta syttyi tuleen, ja minua vietiin ulos piiloon. Löysin olkikuvon ja sen alle kätkeydyin. Sinne kuului hirveätä tuskaista huutoa, kun joulu-ukon naamat paloivat.

Myöhemmin olisin jäänyt Savonlinnaan yhteen kaajeitten perheeseen opiskelemaan. Tarkoitus oli lukea lääkäriksi, mutta sitten tuli sota ja lähtö Savonlinnasta. Jouduimme evakkoon.

Muistan siltä matkalta, kun tulimme Somerolle ja siellä meitä evakkolaisia otettiin hyvästi vastaan. Ja voi sitä voileipäpöytää, silmäni paloivat sinne pöydälle, kun nälkä oli, niin se tati huomasi sen ja sanoi: ”Syö poika niin paljon kun tahot ja maitoa myös.” Minä ajattelin, voiko tämä olla totta, mutta totta se oli. Sitten viimein saavuimme Kiuruvedelle. Olin silloin n. 12 – 13 –vuotias.

Nuoruus

Kun sota alkoi v. 1939, olin 13-vuotias. Ja kun se päättyi, olin 19 vuotta vanha. Vihtori –veli joutui sotaan 17 –vuotiaana ja oli siellä yli viisi vuotta. Minäkin olisin halunnut lähteä, mutta äiti kävi puhuttamassa kaajeet niin, että minulta evättiin sotaan pääsy.

Vihtori haavoittui 21 –vuotiaana; sai 23 kranaatin sirpaletta. Toisesta kädestä katkesi hermot, suolet olisivat pudonneet alas, ellei Vihtori toisella kädellä olisi pitänyt suolia sylissään. Tässä kunnossa Vihtori oli vielä kävellyt virran poikki.

Sotakaveri kun näki tämän kaiken, niin oli sanonut, että joka tuollaisen rääkin tajuissaan kestää, niin keitetään yhdessä loppuun asti. Kranaattituli oli ollut hirveä, mutta siitä huolimatta se kaveri oli vienyt Vikin sidontapaikalle ja näin pelasti sillä teolla Vikin hengen.

Monet kaaleet osallistuivat sotaan; taisteltiin yhtenäisen Suomen puolesta. Vaimot ja lapset jäivät nälän ja pakkasten armoille. Moni äiti veti kolkalla lapsiaan kylästä kylään, kerjäten lapsille elatusta. Siksi monet romanimiehet läksivät metsäkaartiin, että pääsisivät perheensä luokse auttamaan lapsiaan. Kun ei ollut kukaan edes kotia, johon palata, niin oli kysymys, mistä he löytäisivät omat perheensä.

Meillä taas oli toisin. Meillä oli oma koti, johon palata. Siellä me viljeltiin maata, näitä Porttilan pelloja. Sitten me löydettiin myös puolisoimme. Tapasin Irjan vuonna 1947 ja Vihtori Salmen. Miranda myös perusti perheen suunnilleen samoihin aikoihin.

Aikuisuus

Vietettiin iloista nuoruuden elämää pitkin maailman teitä. Vihtori rakensi uuden talon, johon me kaikki mentiin asumaan. Myöhemmin, kun lapsiakin oli jo kaikilla yhteensä lähes 20, niin viimein Viki otti lapion ja sanoi, että nyt sitten rakennetaan tähän veljelle talo.

Meillä oli aina tuvat täynnä kaaleita. Se oli yhteisön aikaa. Jaettiin mitä oli, ja tuettiin toinen toistamme.

Elämänmuutos / uskoontulo

Se tapahtui v. 1958 hengellisessä kokouksessa. Julistus tuossa kokouksessa oli, että Jeesuksen veri puhdistaa kaikesta synneistä. Puhuja toisti tuon kolme eri kertaa, niin silloin minut aivan kuin herätettiin ymmärtämään, että tähän koskee myös minua - tuo julistus, että kaikki synnit saadaan kerralla anteeksi. Silloin minä nostin käteni ja sanoin, että täällä on ainakin yksi sielu, joka kaipaa saada kaikki synnit anteeksi. Kävelin sinne eteen ja siellä julistettiin kaikki synnit anteeksi Jeesuksen nimessä ja veressä. Ja silloin minut uudesti synnitettiin. Minusta tuli Jumalan lapsi ja myös perillinen.

Elämä muuttui täydellisesti. Olin sama Feija, mutta olin kuitenkin uusi luomus Kristuksessa.

Aloin välittömästi todistella tästä ihmeellisestä elämän muutoksesta. Ihmisiä alkoi pelastua, Jumalan suuria ihmeitä alkoi tapahtua, ihmisiä parantui ja pelastui jatkuvasti. Menin raamattukouluun ja sitten alkoivat evankelointimatkat. Minusta tuli Jumalan työtoveri.

Nykyajan evankelistat eivät tiedä, mitä on mennä romaaniteltasta romaanitelttaan, mäkistä mökkiin, jalkaisin, pyörällä, viimein autolla, jakaen tuhatmäärin lentolehtisiä, pitäen kokouksia päivin ja öin romanikodeissa, joissa kokoukset vierähtivät aamutunneille asti.

Vuonna 1964 perustettiin Elämä ja Valo -yhdistys. Se oli silloin toinen romanijärjestö Suomessa. Romanit itse olivat perustajajäsenistössä ja lähtivät itse vaikuttamaan asioiden kulkuun. Alkujuuret saimme Ranskasta, jossa romanityö oli jo heräämässä henkiin.

Alettiin pitää romanijuhlia ja telttakokouksia seurakunnissa. Käytiin hakemassa paikkakunnan kaaleet tilaisuuksiin, yövyttiin kurjissa romanimökeissä. Ja julistettiin evankeliumia, joka oli ja on vieläkin Jumalan voima.

Suurin osa romaneista kuuluu evankelis-luterilaiseen seurakuntaan, kuten muutkin suomalaiset, mutta hyvin monet romanit ovat liittyneet helluntaiseurakuntiin, koska siellä musiikki ja vapaus uskon ilmentämisessä sopivat romanien temperamentille.

Nykyään kaaleet ovat seurakunnissa mukana vanhemmistoissa ja muussakin. Hyvin monet ovat määrätietoisesti antaneet elämänsä Jeesukselle ja se näkyy kaikilla elämänalueilla heidän elämässään. Romanit ovat aina uskoneet Jumalaan, joka valvoo heikointakin ihmislasta.

Seurakuntien kautta tehty romaneille kohdennettu työ, antoi romaneille paikan hengellisessä työssä. Romania kohdellaan ilman romani –etuliitettä.

Jumalan armo oli kaikkialla mukana. Ihmiset etsivät Jumalan armoa, ei vaan kodeissa, vaan maanteilla, autoissa, junissa ja kaikkialla, missä saatiin Jumalan voimassa kulkea. Jumalan tunnusteet ja ihmeet olivat jokapäiväiset seuralaiset.

Jeesus kirkasti Nimensä valtasuuruuden. Kun sitten saatiin ensimmäinen auto evankeliumin työhön, kyllä osattiin kiittää Jumalaa, vaikka ei sitä siihen aikaan vanhoissa autoissa ollut edes lämmityslaitteita. Eräänkin kerran palasin Volga –merkkisellä autolla kokousmatkoilta Virroilta, kengät oli niin jäätyneet jalkoihin kiinni, että kengät piti rikkoo, ennen kuin ne saatiin jalasta pois.

Ja minkä uhrin Irja -vaimoni joutuikaan maksamaan jäädessään suuren perheen kanssa kotiin. Siihen aikaan ei ollut evankelistoilla seurakuntien, eikä sisälähetyskassojen kannatusta. Mutta, kun Jumalan sytyttämä tuli paloi sydämessäni, se laittoi viemään evankeliumia hukkuvien sielujen pelastukseksi. Ja Irja siunasi minut aina matkaan, vaikka se pöytä ei niin ihmeen yllellinen ollutkaan lapsille.

Kun ruokalaskuja ei saatu tasapainoon, niin menimme koko perheenä polvilleen Herramme Jeesuksen eteen ja kerroimme huolestamme hänelle. Ja ihmeitä alkoi tapahtua. Eräänkin kerran olimme saunassa, niin oveen koputettiin ja sanottiin, onko täällä isäntä. Sanoin, että kyllä täällä sen tapainen on. Kohta oven rakosesta työntyi käsi ja siinä oli juuri se raha, joka kauppalaskuun silloin tarvittiin. Tämä mies, joka toi tuon rahan, oli autolla ajaessaan saanut selvän osoitteen ja ohjeen toimittaa raha. En tuntenut rahantuoja, tuskin hänkään minua. Eikä tämä tapaus ollut ainoa. Näitä on sattunut tänä uskossaoloaikana. - Herra pitää omistaan huolen ja auttaa elämän kaikissa olosuhteissa. Hän on tullut tuomaan yltäkylläistä elämää. Tämän elämän saannista meidän tulee jokaisen uudestisyntyneen lapsen kiittää pitämällä esillä elämän Sanaa.

Eläinkauppa ja hevostalous

Sitten myöhemmin alettiin Vihtorin kanssa kuljettamaan eläimiä. Ja kaaleet ottivat oppia meistä. Kohta oli täysi tohina eläinmarkkinoilla. Mekin tuotiin ensimmäiset ayshire- ja friisiläislehmät Kiuruvedelle. Viki perusti ison hevostallin Porttilaan, jossa oli myös ensimmäiset hevosalan koulutukset kaaleille. Monet kaaleet tekivät hevoskauppaa. Oli juoksija –hevosia jne. Elämä koheni pikkuhiljaa. Lapset alkoivat käymään koulua.

Elämään tuli myös surun vuosia; monia rakkaita kuoli mm. veljeni ja siskoni. Oman pojan menetin autokolarissa ja sitten äiti kuoli 91 vuoden iässä, ja nyt sitten tammikuussa kaikkien rakastama Pepe, veljeni Vikin poika.

Näitten tapahtumien aikana ajateltiin lähteä pois Porttilasta, mutta ei siitä tullut mitään. Tämä oli koti, jossa on koko elämä eletty.

Markku, minun poika, rakensi uuden kodin meille 2005. Tämä on jo 4. talo näillä pelloilla.

2000-luvulle tultaessa kaaleitten elämä on kovasti muuttunut. Voidaan ja ollaan yhä enemmän osallistumassa tähän yhteiskuntaan eri tasoilla. Selvästi huomaa kaaleissa, että jotkut ovat löytäneet polun, jota seurata, jotkut taas ovat jäämässä yhä enemmän omiin oloihinsa ja sitä tietä sitten jäävät syrjään tästä kehityksestä.

Elämä on lahja Jumalalta ja se, että saa elää Hänen yhteydessään. Elämän rikkaus on Jeesuksessa. Rukoilen maailman hädässä olevien ihmisten puolesta; romaanikansa, lähetystyö, marttyyrit, seurakunta ja kaikki sorretut. Rukoilen perheeni puolesta; Irja-vaimo, lapset, lapsenlapset, veljeni ja sisareni lapset. Jumalan ohjaamaa tietä kulkiessa saa olla turvallisella mielellä.